

Gifspoor

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Jet van Vuuren

Gifspoor

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 5233 1

© 2020 Jet van Vuuren

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Marie Carr/Arcangel Images

Foto auteur © Ruud Pos

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Dosis sola facit venenum – De dosis bepaalt of iets gif is

Paracelsus, zestiende eeuw (Zwitsers arts, theoloog,
alchemist, astronoom)

Najaar 2019

1

Rechercheur Noor den Braber wreef over haar pijnlijke nek. De afgelopen nacht had haar hoofd niet op, maar naast het kussen gelegen. Ze had gedroomd van bladluizen zo groot als helikopters. Een voor een hadden de groene Apaches haar neus als een platform gebruikt om te landen. Daarna hadden ze alle levenssappen uit haar gezogen. Happend naar adem en met een gortdroge keel was ze wakker geworden. Het kwam door die kaalgevreten rozen; ze kreeg er nu zelfs al nachtmerries van. Stijfjes draaide ze zich om naar de deur waar een collega haar aandacht probeerde te krijgen.

‘Noor, dit komt van het forensisch lab. Kun jij daar vandaag naar kijken?’ De man hield een map omhoog en wierp hem nog net niet voor haar voeten op de grond.

Noor kermde even, rechte toen haar stijve rug en schokschouderde vertwijfeld.

‘Sorry, is er niemand anders die je kunt vragen?’ vroeg ze toen de collega afwachtend in de deuropening bleef staan. Ze wees naar de papierberg op haar rommelige bureau. ‘Toe, deze stapel wordt er anders niet veel kleiner op,’ zei ze op smekende toon.

De man trok een zuur gezicht, keek de kamer rond en mompelde iets onverstaanbaars. Daarop vervolgde hij zijn weg door de gang. Noor slaakte een opgeluchte zucht; mooi, daar was ze vanaf. Met moeite – alsof haar vingers het na de afgelopen nacht ook lieten af-

weten – tikte ze het wachtwoord van haar computer in. Bij het zien van de lijst met werk kreunde ze opnieuw. Hoelang was ze in Middeburg rechercheur? Toch al zeker vijftien jaar. Doorgaans kostte het haar geen moeite een nieuwe zaak erbij te nemen, maar vandaag leek alle energie voorgoed uit haar te zijn weggeëbd. Vandaag had ze beter thuis kunnen blijven. Niet vanwege die stomme stijfheid – ze kon zich niet herinneren zich ooit te hebben ziek gemeld – maar vanwege die ene zaak die haar nu al maanden in zijn greep hield. De zaak van de dode, onbekende vrouw die door niemand gemist werd.

Drie maanden geleden was de vrouw door een voorbijganger gevonden in een rietkraag op de grens tussen Zeeland en België. Het naakte lichaam was in een blauw zeildoek gewikkeld. Na onderzoek bleek dat de vrouw door verstikking om het leven was gekomen. Ze was 1,67 meter, kleiner dan de gemiddelde lengte voor vrouwen, en had een slank postuur. Haar leeftijd werd geschat tussen de vijfentwintig en vijfendertig. Ze had donker haar, een strak en afgetraind lichaam en een gave huid. Dat in tegenstelling tot haar gezicht. Haar gebit was verbrijzeld en alsof iemand haar met een bijtend zuur had bewerkt, was haar gezicht verminkt door brandwonden. Hierdoor viel ze niet te identificeren.

In Zeeland spoelden wel vaker lijken aan. Lang niet altijd waren dat personen die zelf uit het leven waren gestapt. Toch was er altijd wel een aanknopingspunt voor de doodsoorzaak. Dit keer moest het team van vijftien rechercheurs na amper drie dagen al de hulp van het publiek inroepen. Aangezien het gezicht van het slachtoffer niet meer herkenbaar was, werd er geen foto maar een compositie-tekening verspreid. Zonder resultaat.

Noor liet zich terugvallen op haar stoel. Ze trok de bovenste knoopjes van haar blouse los en ademde puffend uit. Terwijl ze op haar beeldscherm naar de foto van de vrouw keek, vroeg ze zich opnieuw af hoe het in godsnaam mogelijk was dat niemand deze vrouw kende.

Het was niet de eerste keer in haar loopbaan dat ze met een onopgeloste moordzaak te maken had, maar nog nooit had het bij haar zoveel teweeggebracht als deze keer. Onverteerbaar voelde het toen de vrouw na twee maanden in een naamloos graf werd begraven. En wat Noor nog nooit eerder had gedaan bij een slachtoffer van een moord deed ze toen: ze ging naar de uitvaart.

Ze had bloemen meegenomen. Haar lievelingsbloemen, dahlia's uit haar eigen tuin. Het was een boeket van bonte kleuren: oranje, geel, rood, lila; kleuren die iets vrolijks uitstraalden en eerder bij een feestje pasten dan bij een uitvaart. Ze herinnerde zich nog het moment waarop de man van het uitvaartcentrum een paar woorden sprak tot het handjevol onbekende aanwezigen. 'Laten we ons vasthouden aan de gedachte dat deze vrouw een goed leven heeft geleid,' zei hij. Noor had de brok in haar keel weggeslikt, en terwijl de kist langzaam in het graf wegzakte, had ze de dahlia's op de kist gelegd en gehuild. Eenmaal thuis in haar kleine woning aan de kade probeerde ze te achterhalen waarom dit voorval haar zo had aangegrepen. Ze had een flink glas port ingeschonken en was op haar chaise longue voor het raam aan de tuinkant gaan liggen: de plek in huis die uitzicht bood op de verwilderde achtertuin en waar ze meestentijds politiezaken uitdacht. Waarom was er niemand die deze vrouw miste? Had de vrouw dan helemaal geen familie, vrienden of een partner die zich om haar bekommerde? Onwillekeurig besepte ze dat zij zelf ook niet veel contact met familie of vrienden had. Collega's noemde je geen vrienden. Haar ouders waren op leeftijd en hadden hun eigen leven. Soms belden ze elkaar. Ze had geen broers of zussen en kon niet spreken van warme familiebanden. Heel af en toe ontving ze weleens een kerstkaartje van een oude tante en oom uit het noorden van Groningen. Voor haar gevoel woonden die aan de andere kant van de wereld, net als haar neven en nichten. Ze zou hen moeten googelen om te weten waar ze uithingen. Het ontbreken van dit soort contacten had ze nooit als pijnlijk ervaren. Het werk slokte haar op, genoeg om niet stil te

staan bij zoiets als eenzaamheid. Maar na die begrafenis en na haar vierde glas port bestookte nog maar één gedachte haar: stel dat zij ergens in een rietkraag werd gevonden. Naakt, blind, verminkt en vermoord. Wie zou haar dan missen?

Voorjaar 2019

2

Lizzy wierp een gespannen blik naar boven. De lucht was zwart. Er was onweer voorspeld, ze moest zich haasten. Voelde ze daar al een spetter? Met ferme kracht drukte ze de pot waarin de salvia stond in de emmer met water. Terwijl ze afwachtend in de emmer staarde, moest ze denken aan vroeger toen ze nog een kind was en bij een vriendinnetje op de boerderij logeerde.

De poes had gejongd. Ze had de kleine, harige bolletjes van jong leven even mogen vasthouden en strelen. Meteen daarna had de vader van het vriendinnetje alle kittens in een jutezak geworpen en ondergedompeld in een emmer met water. Met grote ogen had Lizzy naar het spartelende en piepende kroost in de emmer gestaard. Een paar seconden, hooguit één minuut duurde dat vreselijke moment dat achteraf een eeuwigheid leek. Ze zou het daarna nooit meer vergeten: hoe makkelijk en snel het leven kon overgaan in de dood. Maar wat haar nog het meest bijbleef en waar ze later na haar miskramen vaak aan moest denken, was de reactie van de moederpoes toen die merkte dat haar nest leeg bleef. Krijsend veranderde het dier in een moordlustige furie die in blinde paniek om zich heen sloeg naar iedereen die haar benaderde...

Lizzy dwong zichzelf er niet meer aan te denken. Ze keek naar de bloempot onder haar handen die zich inmiddels had volgezogen met water. Een paar luttele luchtbelletjes borrelden nog naar boven.

Bedrijvig trok ze de doordrenkte kluit uit de pot en stopte hem in het daarvoor gegraven gat in de border. Ton sur ton. Van donkerpaarse verbena, oudroze echinacea en bijentrekkende agastache tot deze salvia 'Crystal Blue' moest alles binnen de kleurnuances van haar twaalf meter lange border passen.

'De tuinen van Giverny zijn er niets bij,' had ze laatst nog tegen een van haar tuinvriendinnen gezegd. En hoewel er toen smakelijk om werd gelachen, had ze het allesbehalve grappig bedoeld. Integendeel: komende zomer werd haar tuin opengesteld voor de plaatselijke tuinenroute. Na vier jaar noeste arbeid durfde ze met een gerust hart haar kleine paradijsje aan de wereld te tonen.

Tuinieren bood soelaas, het was een welkome afleiding tegen het piekeren. Ze wist niet of het nou voor of na Richards dood – die voor iedereen geheel onverwacht kwam – was begonnen. Maar alle energie die ze in zich had, had ze in de stadstuin van haar monumentale pand gestoken. Vier jaar, zo lang al? Ze keek opnieuw omhoog en daarna naar haar borst waarop haar horloge lag. Bij tuinwerkzaamheden droeg ze het altijd om haar hals. Het kwartier was om. Opschieten nu. In de afgelopen vijftien minuten had ze meesjes zien fladderen, mussen horen tjilpen, merels zien scharrelen en haar eigen versnelde ademhaling gehoord. Nog vier minuten en acht salvia's te gaan. Haalde ze dat? Nooit. Regendruppels vielen in haar nek. Haastig greep ze naar de volgende salvia en gaf het kniebankje voor de border met haar voet een zetje. Ze ademde heel diep in.

Nog twee minuten.

Salvia in de emmer, drukken, wachten, kijken.

Eén minuut.

Weer een spetter. Nog een. Geen luchtbelletjes? Kluit eruit en in het gat.

Grrrrrom...

Lizzy's vingers boorden zich zo fel in de kluit dat de wortels ervan braken. Onwillekeurig kromp ze ineem bij dat grommende,

borrelende geluid van het monster achter de heg dat dag in, dag uit elke twintig minuten zijn keel schraapte.

‘Herpak je,’ zei ze op strenge toon alsof ze een kind terechtwees. Ze liep naar het kniebankje en knielde neer. Behendig drukte ze de losse kluit in het gat in de aarde. Even werktuigelijk waste ze daarna haar handen in de emmer met water en boende de modderige aarde weg onder haar nagels. Gelaten verplaatste ze haar blik naar de hoek van de tuin waar de beuk in al zijn glorie stond te stralen en waar het donkergroene blad van de rododendron zo mooi diepte gaf aan de paars-blauwe border. Ze stond op. Het water drupte van haar handen langs haar broek. Haar doorgaans zachte gelaats-trekken verhardden. Ze hoorde hoe een panfluit het gorgelende monster begeleidde en zich daarna vermengde met de stem van de buurvrouw.

‘Hihi, ja, héérlijk! O baby, het is hier zo zalig. Hoe laat ben je thuis? Hihi, jouw zeemeerminnetje wacht op je...’

Lizzy’s buurvrouw plonsde als een uitgelaten zeehond in de jacuzzi. Het was een aardige vrouw, ze was jong en pasgetrouwd. Zij en haar man hadden het naastgelegen pand nog niet zo lang geleden betrokken. Er was veel verbouwd. Het resultaat was een strak, stralend wit juweeltje. Het timmerwerk had lang geduurd, maar ze hadden Lizzy van tevoren gewaarschuwd voor de geluidsoverlast. Het waren begripvolle mensen, en Lizzy wist zeker dat als zij iets over die jacuzzi zou zeggen, ze een oplossing zouden bedenken om het monster te stillen. Een lichtflits verlichtte de tuin, water stortte met kracht uit de lucht. Een angstkreet steeg op uit de belendende tuin, opgevolgd door een hysterische lach en geplons.

‘Lekker buitje voor de tuin,’ riep Lizzy naar de buurvrouw. De lach stierf weg. Lizzy zette zich schrap. Met grote stappen liep ze op de serre af. Vlug sloot ze de deuren om het regenwater buiten te houden. ‘Vier jaar, verdomme!’ Het regenwater stroomde langs de ramen. Lizzy schrok van haar kille weerspiegeling in de ruit. Ze veegde langs haar natte hals en plooidde haar gezicht in die vrien-

delijke uitstraling die iedereen zo goed van haar kende en waar Richard haar tot aan zijn dood om prees.

‘Olga, ik ben in Zeeland. Heb je het al met Lizzy besproken? Zorgt zij dat we een busje met chauffeur krijgen? Ik denk dat het een dag of tien wordt, misschien iets langer, hooguit twee weken... Luister...’

Olga klemde haar telefoontoestel tussen haar oor en schouder. Ze stond net op het punt om met haar kleinkind naar de huisarts te gaan toen Kate belde. Terwijl haar ogen de kamer afzochten naar een tas, voelde ze of de autosleutel in haar jaszak zat.

‘Omaaaa! Buikpijn...’

‘Ja, schat, ik weet het. Oma is bijna zover.’

Olga zette de telefoon op handsfree. Kates stem schalde door het huis. ‘... je weet dat geen van ons drieën goed is met links rijden, bovendien moeten we onderweg wel een drankje kunnen drinken. Het landgoed ligt ergens verscholen tussen oude dorpjes. Ik heb het nooit geweten. O kind, ik ben zo opgewonden, geloof je dat?’

‘Omaaaa!’

‘Jezus! Olga? Wat is dat voor gekrijs op de achtergrond?’

Olga reed de buggy met haar kleinzoon erin de gang door naar de hal. Ze legde haar hand op het verhitte voorhoofd van het kind. De koorts ging in een rap tempo omhoog. Niet dat ze zich daar meteen zorgen over maakte. Ze had vier kinderen opgevoed en had wel voor hetere vuren gestaan, maar haar dochter was een pietje-precies en daarom had ze een afspraak bij de huisarts gemaakt. Waar had ze

die autosleutels toch gelaten? Die vergeetachtigheid waar ze zo van baalde en die de laatste tijd leek te verergeren, stak weer de kop op. Gisteren vond ze haar leesbril in de koelkast...

‘Olga? Ben je er nog?’

‘Kate, ik moet met Wolf naar de dokter, ik bel je later op de dag terug, oké?’

‘Wolf? Heet jouw kleinzoon Wólf?’ gilde Kate en ze begon te schateren. ‘Het moet toch niet gekker worden, je noemt een kind toch niet naar een beest?’

Aha, daar lagen haar autosleutels, op de piano tussen de plantenboeken. Olga wist het weer: ze had ze gisteren nadat ze bij de kweker was geweest daar neergelegd. O jee, die arme rozen, ze moesten nog de grond in. Zie je, daar ging ze weer. Volstrekt vergeten. Als Jan gisteravond niet opeens had voorgesteld om nog even naar zee te gaan, was dat vast niet gebeurd en hadden de planten nu al wortel geschoten. Haar lieve, geduldige man Jan. Ze had het maar met hem getroffen. Een man die naast zijn drukke baan altijd bereid was geweest in te springen in het woelige gezinsleven. Vier kinderen hadden ze samen grootgebracht, twee dochters en twee zonen. En nu was daar ook nog eens een kindje van haar oudste dochter bij gekomen. Dat het jongetje via een zaaddonor was verwekt, maakte voor Olga geen enkel verschil. Hoewel Jan het heel lang had verdrongen – zijn mooie, vrouwelijke dochter kwam vast wel een keer een geschikte vent tegen – had Olga altijd aangevoeld dat Ellen meer op vrouwen viel. Toen Jan kennismaakte met Hansje, legde hij zich er al snel bij neer. Hansje was een oer-Zeeuwse. De twee waren meteen aan elkaar verknocht. Nu was daar ook nog eens Wolf bij gekomen. Hem te zien opgroeien met twee schatten van moeders... Nee, Jan miste die ontbrekende schoonzoon totaal niet.

‘Olga? Olga, schat, ben je er nog?’

Kate was een volhouder. Waar had ze het zojuist nou over? Over een Engels landgoed waar ze met Lizzy en haar naartoe wilde? Olga opende de voordeur en terwijl ze de buggy naar de auto reed, scha-

kelde ze de handsfreefunctie uit en legde het toestel weer tegen haar oor.

‘Sorry, Kate, mijn kleinzoon gaat nu voor,’ zei ze en ze fronste omdat ze merkte dat de inhoud van het gesprek haar even was ontglipt. Kate zei nog iets terug, maar Olga had de verbinding al verbroken. Het was gewoon wat stress. ‘Als je met zoveel dingen tegelijk bezig bent, raak je vanzelf af en toe de draad kwijt,’ zei Olga tegen zichzelf. Ze keek naar haar kleinzoon en terwijl ze hem over zijn rossige bolletje aaide hoopte ze dat ze gelijk had.

Kate staarde verbaasd naar haar telefoon. Die Olga, altijd bezig met familie zaken. Geërgerd blies ze een haarlok uit haar gezicht en legde het toestel naast zich op het nachtkastje. Ze strekte haar korte benen, trok de spreid over zich heen en liet zich achterover vallen in de kussens. Ze sloot haar ogen. Die koffers kwamen zo wel, eerst even landen. De reis had haar vermoeid. De vlucht had vertraging gehad en bij aankomst op Schiphol was er ook nog eens een stroomstoring. Meer dan drie uur had ze op haar bagage moeten wachten. Ze legde een hand op haar borst en ademde langzaam uit. Haar gedachten dwaalden opnieuw af naar Olga. Vier volwassen kinderen, een man, een schoondochter, een kleinzoon, pfff, Kate moest er niet aan denken. Zij had niets met familie. Haar ouders leefden niet meer en gelukkig had ze verder geen bloedverwanten. Haar tweede en laatste echtgenoot was van acht jaar geleden. Hun vechtscheiding, die voornamelijk over geld was gegaan en goddank niet over kinderen, lag nog vers in haar geheugen. Dankzij haar advocaat zat ze er nu warmpjes bij. Toch merkte ze dat het geld er de laatste tijd sneller doorheen ging, te snel voor haar gevoel. Ze werd ouder en het lichaam vroeg om meer verzorging. Hoewel ze nog niet aan plastische chirurgie deed, was ze wel vaker aan botox toe. Ze had een haarstukje moeten aanschaffen, de dagelijkse hoeveelheid vitaminen en voedingssupplementen verhoogd en een pe-

perdure personal trainer in dienst genomen. Inmiddels had ze die vervangen door een goedkoper en jonger ding waar ze ieder moment weer vanaf kon.

Het bericht over een onbekende oudtante uit Engeland die haar een huis met een – volgens de brief – verwilderd landgoed naliet, kwam als een aangename verrassing. Ze had meteen aan dat tuinreisje van vier jaar geleden moeten denken. Een van haar burens in Spanje had toen een tuinreis naar Engeland voor zichzelf geboekt, maar vlakvoor de reis brak de vrouw een been. Ze had Kate gevraagd of zij niet in haar plaats wilde gaan. Hoewel planten en tuinen Kate niet per se konden boeien, had ze wel zin om de Spaanse zon even te verruilen voor een wat minder warme omgeving. Bovendien was het uitje al betaald. Achteraf gezien werd het een fantastische week. Het weer was goed, de reisleidster had een leuk verhaal en tot haar eigen verbazing klikte het tussen haar en twee vriendinnen: Lizzy en Olga, die net als zij uit Zeeland kwamen.

Van nature had Kate niets met vriendinnen. Voor je het wist moesten ze van alles van je en wilden ze samen gezellige dingen doen. Vooral dat ‘gezellig’ bezorgde haar kippenvel. Gezellig naar de film, gezellig naar een tuinevenement of nog erger, gezellig wandelen. Lizzy en Olga kenden elkaar van een eerdere tuintrip en hoewel ze elkaars tegenpolen waren – Olga was babbelziek en zorgzaam, Lizzy kon alleen maar spastisch glimlachen – deelden beiden hun passie voor planten op zo’n jaloersmakende manier dat Kate graag in hun gezelschap verkeerde. Niet om die planten, maar vanwege de chemie tussen de twee vrouwen. Een chemie die Kate in haar eigen leven nooit ervaren had en nu ze ouder werd en alleen was, begon te missen. Alleen, ja, ze was alleen. Nee, single, dat klonk beter. Single zonder kinderen, nog beter. Wanneer had ze haar laatste date gehad? Ze voelde een lichte steek rond haar middenrif. Ze ver schoof haar hand naar de plek waar de pijn zat. Ze had er de laatste tijd vaker last van, van een beklemmend gevoel dat haar de adem benam zodra ze aan haar leeftijd van veertigplusser en aan dat andere werd herinnerd.

Niet doen, niet aan denken nu. Rustig ademhalen.

Ze opende haar ogen en keek om zich heen. De eenvoudige hotelkamer die ze dit keer geboekt had bespaarde haar behoorlijk wat geld. Geld dat ze liever aan een nieuwe tas of een horloge spendeerde. Ze had ook bij Olga kunnen logeren, hoewel ze zojuist aan de telefoon niet de indruk kreeg dat dat aanbod nog van kracht was. Olga was er niet meer over begonnen. Automatisch gleden Kates gedachten terug naar hun tuinreisje van vier jaar geleden. Olga en Lizzy hadden toen voorgesteld dat zij na afloop niet meteen hoefde door te vliegen naar Spanje, maar nog een paar dagen bij hen in Zeeland kon verblijven. Kate voelde zich geveleid en maakte van het aanbod gebruik. Bij thuiskomst hadden ze gedrieën bij Lizzy in de tuin gezeten. Napratend over de kasteeltuinen die ze bezichtigd hadden, werd het al snel laat. Kate genoot van de drankjes die Richard, de man van Lizzy, voor haar inschonk. Hoewel Kate wist welke uitwerking alcohol op haar had, werd ze toch loslippig. Achteraf gezien moest het door Olga zijn gekomen. Zij ook altijd met haar familieverhalen...Lizzy had Kate vergeven, had de schuld zelfs bij Richard gelegd, wat volkomen terecht was. Na Richards dood hadden ze nog eenmaal contact gehad. Olga belde graag, maar van Lizzy hoorde ze niets meer. Het paste bij Lizzy. 'Olga praat en ik luister,' zei Lizzy altijd.

Iemand klopte op haar deur. Verschrikt kwam ze overeind.

'Mevrouw Dieleman?' Een stem van een man.

'Ja?'

Kate wierp zich van het bed. Haar blouse hing los, net als haar leren rok. De stof van de blouse was tussen de rits gekropen en verhinderde het om hem dicht te trekken. Op kousenvoeten liep ze naar de deur. Ze was klein zonder pumps, maar ze had geen tijd om die nog aan te trekken. De man klopte opnieuw, dwingend. Kate trok aan de band van haar rok, hield hem bij elkaar en opende de deur.

Een gespierde jongeman met donker haar en diepbruine ogen